

Belemmeringen bij het verduurzamen van monumenten

Partnermiddag 26 november 2020

Michel Briene
Thijs Fikken

Inhoud

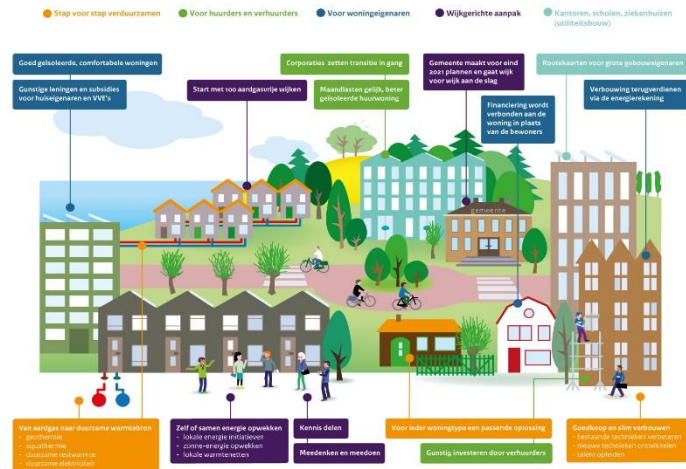
1. Achtergrond
2. Doel
3. Kaders voor besluitvorming
4. Belemmeringen
5. Oplossingen

1 Achtergrond

Op 1 mei 2019 is **routekaart 'verduurzaming monumenten'** ingediend bij de klimaattafel 'gebouwde omgeving'

Doel is om ook vanuit de monumentensector bij te dragen aan **doelstellingen van het klimaatakkoord** van Parijs

Eigenaren van monumenten ervaren echter **belemmeringen bij verduurzaming** van hun bezit. In het kader van Erfgoed Telt zijn hierover verschillende moties ingediend.

GEBOUWDE OMGEVING

*Bijdrage aan CO2-reductie:
40% in 2030 , 60% in 2040*

2 Doel

Fase 1 inventariserend onderzoek

- 1) Welke *processtappen* worden doorlopen bij verduurzaming monumenten? Wat zijn belangrijke beslismomenten?
- 2) Zijn er *belemmeringen*/kritische momenten in het proces om een monument te verduurzamen?

Fase 2 Nadere analyse en duiding

- 3) Welke *verbeteringen en oplossingen* worden voorgesteld?

Belemmeringen bij het verduurzamen van monumenten

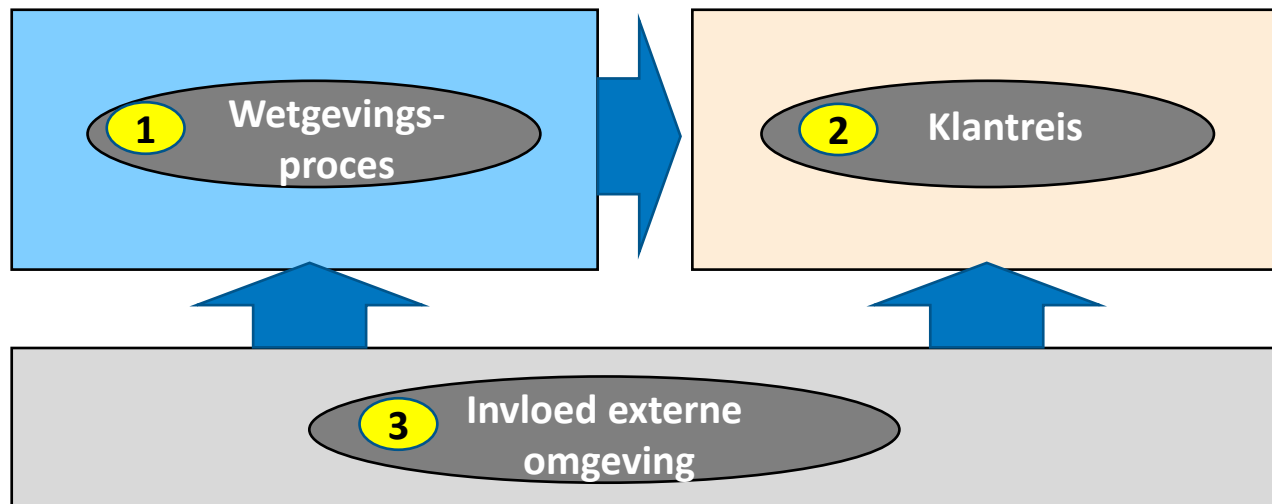
Eindrapportage

Oprachtgever: Ministerie van OCW & Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE)

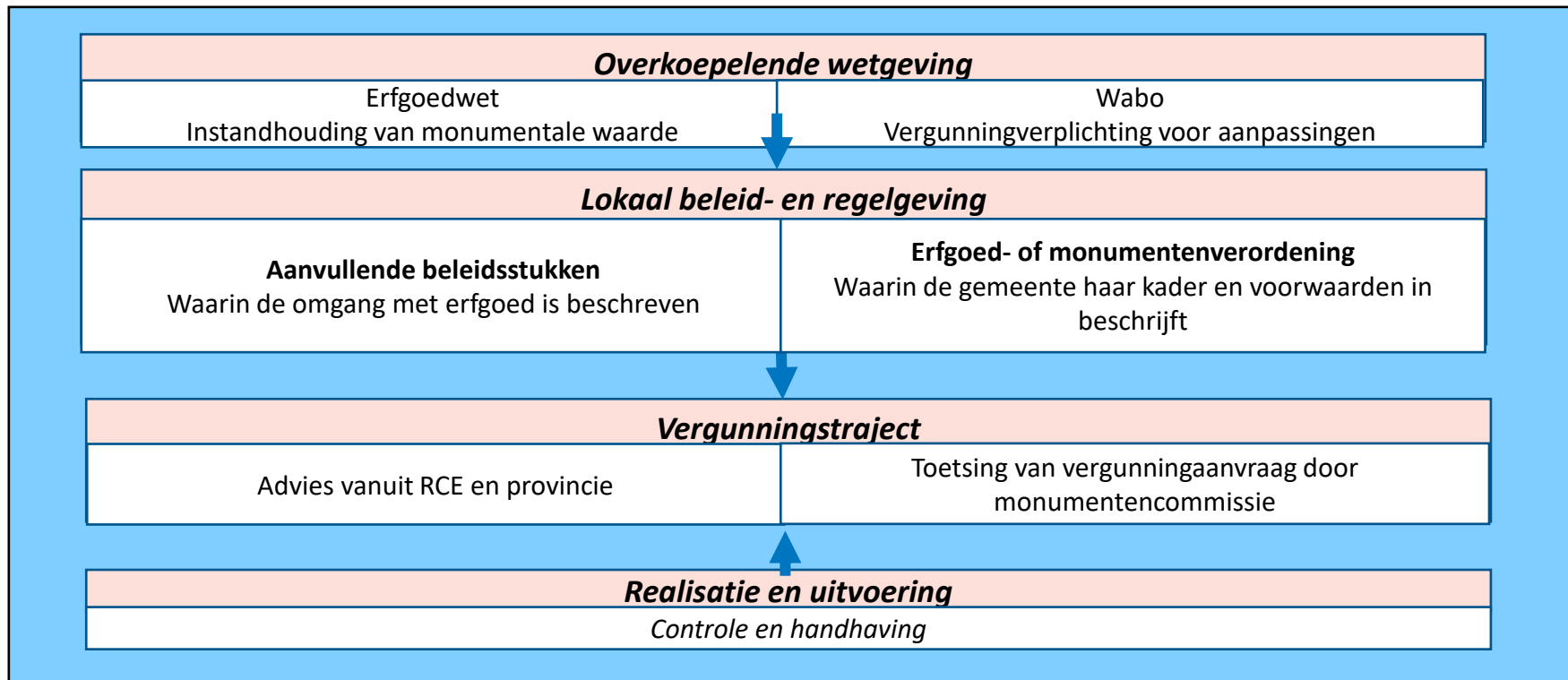
Rotterdam, 17 juni 2020

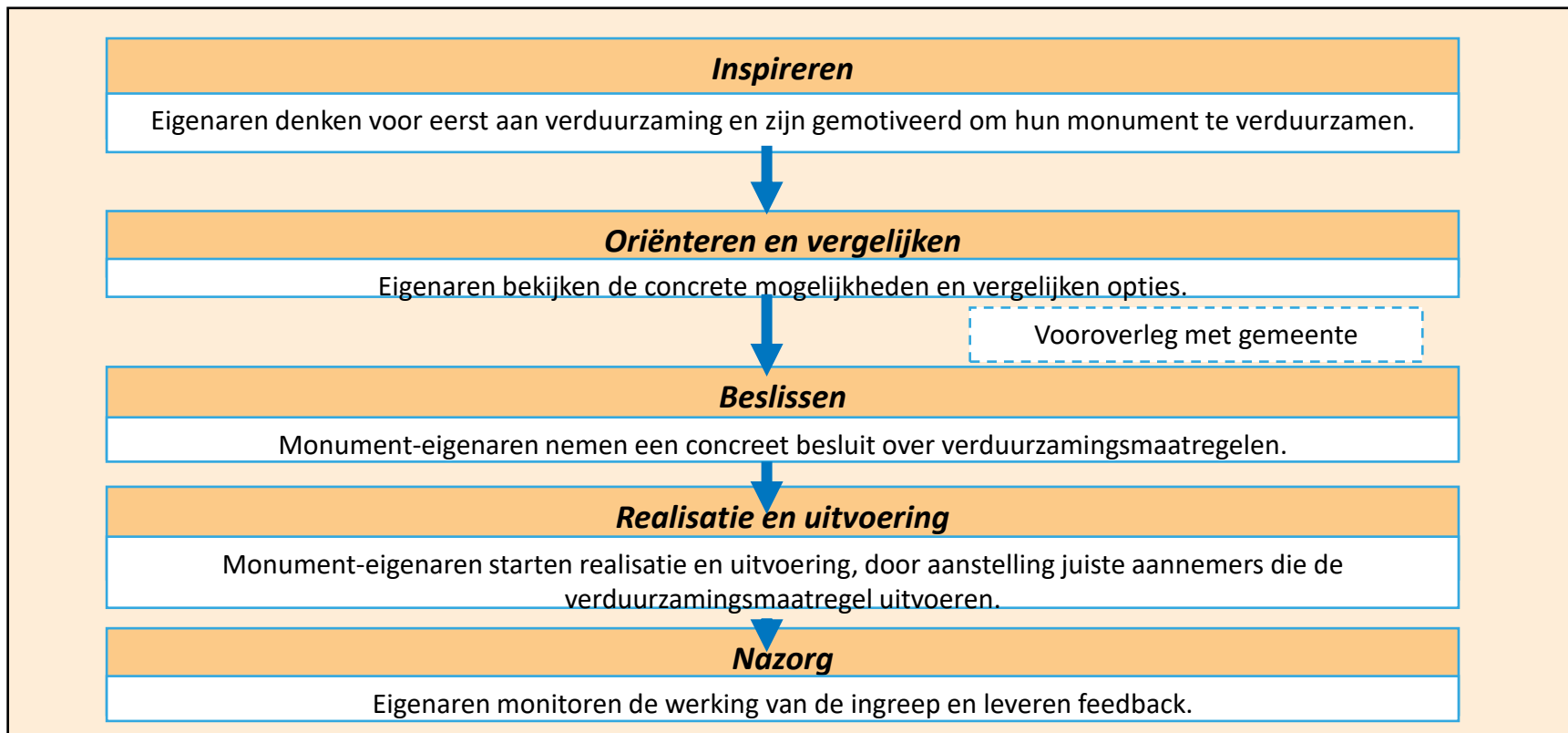
3 Kaders voor besluitvorming

3 Kaders voor besluitvorming: *wetgevingsproces*

3 Kaders voor besluitvorming: klantreis

3 Kaders voor besluitvorming: *externe omgeving*

- **Druk vanuit andere regelgeving:** denk o.a. Bouwbesluit, energieprestatie (EPC), verplichte energielabel of aardgasvrij maken van wijken.
- **Druk vanuit maatschappij** verhoogt noodzaak om te verduurzamen
- **Financieringsmogelijkheden** en invloed conjunctuur.
- **Financiering en subsidiering** (denk o.a. aan duurzaamheidslening NRF, fiscale aspecten zoals postcode roos)
- **Staatssteunkader voor monumentenzorg**
- Voortgang techniek: **beschikbaarheid van materialen en technieken**

4 Belemmeringen

Fase1a	Particuliere eigenaren	Institutionele eigenaren
Inspiratie-fase	<ul style="list-style-type: none"> a) Veelvoud aan informatiebronnen maakt het zoeken naar informatie onoverzichtelijk. b) Het is moeilijk om de betrouwbaarheid van informatie in te schatten; er is weinig onafhankelijke informatie. c) Het idee dat aanpak van monumenten veelal maatwerk is, remt de inspiratie om te verduurzamen. 	<ul style="list-style-type: none"> a) Nvt b) Nvt c) Nvt

Fase	Particuliere eigenaren	Institutionele eigenaren
Oriëntatie-en beslisfase	<ul style="list-style-type: none"> a) Wetgeving toegespitst op behoud monumentale waarde. Verduurzamen van monumenten daardoor complexer dan bij reguliere gebouwen. b) Snelle technologische ontwikkelingen zorgen voor uitstelgedrag. c) Verduurzaming kostbaarder bij monumenten dan bij niet-monumenten. d) Bij monumenten in goede staat is het inefficiënt om nu te verduurzamen. Het is hierbij wachten op het 'juiste' moment. e) Bij sommige gemeenten ontbreekt kennis en capaciteit om eigenaren te ondersteunen in het oriëntatieproces. f) De Rijksdienst is nog niet volledig toegespitst op de vraag naar verduurzaming. Dit zorgt voor onduidelijkheid bij gemeenten en eigenaren. 	<ul style="list-style-type: none"> a) Idem b) Idem c) Nvt d) Idem e) Nvt f) Nvt

4 Belemmeringen

Fase	Particuliere eigenaren	Institutionele eigenaren
Vergunnings traject	a) Uitwerking wet kan verschillen per gemeente waardoor het lastiger wordt om te zoeken naar oplossingen voor verduurzaming die op grotere schaal of overal kunnen worden toegepast.	a) Idem
	b) Gemeenten kunnen enkel een vergunning verlenen voor de maatregelen die zijn aangevraagd.	b) Idem

Fase	Particuliere eigenaren	Institutionele eigenaren
Realisatie, uitvoering en nazorg	a) Verduurzamingsmaatregelen tasten ongewenst of onverwacht de monumentale waarde aan	a) Idem
	b) De juiste aannemers zijn niet beschikbaar	b) Idem
	c) De terugkoppeling van informatie aan uitvoerders en overheidsinstanties is beperkt	c) Idem
		d) Voor monumentale beheersorganisaties is de timing van de uitvoering afhankelijk van de flexibiliteit van de huurder of gebruiker

4 Oplossingen

A Kennis en communicatie

- 1) Vergroot communicatiecapaciteit bij gemeenten
- 2) Stel technische kennis en ervaringen beschikbaar via centraal en onafhankelijk platform
- 3) Proactieve publieksvoorlichting of voorlichtingsbijeenkomsten
- 4) Organiseer landelijke publiekscampagne voor verduurzaming
- 5) Stuur actiever op het gebruik van vooroverleg
- 6) Maak vooroverleg laagdrempeliger

B Vergunningverlening

- 7) Faciliteer consultatiegesprekken met experts
- 8) Vergroot bouwfysische/ cultuurhistorische kennis bij vergunningverleners
- 7) Onderzoek de mogelijkheden om maatregelen te uniformeren
- 8) Zorg voor goede voorlichting zodat vergunningaanvraag de juiste maatregelen bevat

4 Oplossingen

C Realisatie, uitvoering en nazorg

- 11) Maak het aantrekkelijker voor eigenaren om verduurzaming te financieren
- 12) Stimuleren van productontwikkeling bij bedrijven of technische universiteiten
- 13) Uitvoerende partijen opnemen in een kwaliteitsregister
- 14) Vergroten van de kennis over de effectiviteit van maatregelen

Bedankt voor uw aandacht